

บรรณานุกรม

- กระแส ชนะวงศ์. “รวมพลังเพื่อปฏิรูปการศึกษาไทยครั้งที่ 3,” สารสำนักงานการปฏิรูปการศึกษา. 2(43) : 6-7 ; มิถุนายน 2545.
- การปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. 108 คู่มือ 2 ปัญหาปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2544.
- การประถมศึกษาอำเภอพัทลุงภูมิพิสัย, สำนักงาน. การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการอบรมเนื้อหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน. มหาสารคาม : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพัทลุงภูมิพิสัย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม, 2543.
- กุลวิจิตร ภัคคานนท์. นานาทศนะเกี่ยวกับ “ภูมิปัญญาท้องถิ่น,” วารสารการศึกษาแห่งชาติ. ปีที่ 24 สิงหาคม – กันยายน, 2531.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือดำเนินการอบรมพัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2541.
- _____ . คู่มือผู้บริหารโรงเรียน : การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2536.
- _____ . “การเตรียมการจัดทำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น,” เส้นทางปฏิรูปการศึกษาไทย. 1 (8) : 10 ; 5 กรกฎาคม, 2542. ก.
- _____ . “การพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาไทย,” เส้นทางปฏิรูปการศึกษาไทย. 1 (8) : 5 ; 5 กรกฎาคม, 2542. ข.

- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ข้อมูลเบื้องต้นครุภูมิปัญญาไทย
 รุ่นที่ 1 ประจำปี 2542. กรุงเทพฯ : สถาบันแห่งชาติว่าด้วยภูมิปัญญาและ
 การศึกษาไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี,
 2542. ก.
- . “นโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาไทย,” รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย. 1 (19) : 11 ;
 20 ธันวาคม, 2542. ง.
- . แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544). กรุงเทพฯ :
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, ม.ป.ป. อัดสำเนา.
- . มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 แห่งชาติสำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2544.
- . รายงานการวิจัยเรื่อง แนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา.
 พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันแห่งชาติว่าด้วยภูมิปัญญาและการศึกษาไทย
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2542 จ.
- . “รายชื่อครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 2,” รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย. 4 (55) : 1 ;
 15 กรกฎาคม, 2545.
- จารุวรรณ ชรรมวัตร. วิเคราะห์ภูมิปัญญาอีสาน. อุบลราชธานี : โรงพิมพ์ศิริธรรม, 2538.
- จารุวรรณ ชรรมวัตร. “การถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านอีสาน”. ในทิศทางหมู่บ้านไทย :
 63 ; หมู่บ้าน, 2531.
- ชอุ่ม กรไกร. การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
 และครูวิชาการโรงเรียน. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ, 2537.
- ไชยรัตน์ ปรานี. การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
 โดยความร่วมมือของชุมชน. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ, 2545
- ธวัช ปุณโณทก. “ภูมิปัญญาชาวบ้านอีสานทัศนะของอาจารย์ปรีชา พิณทอง,” ใน ทิศทาง
 หมู่บ้านไทย. กรุงเทพฯ : หน้า 39-57. เจริญวิทย์การพิมพ์, 2531.
- นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์, 2529.

- นันทสาร สีสลับ. “ภูมิปัญญาไทย,” ใน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราช
ประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม 23. กรุงเทพฯ : อรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง, 2541. หน้า 11-29.
- นิธิ เขียวศรีวงศ์. เทคนิคการเขียนบทความให้ประสบความสำเร็จ. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ : สายส่งศึกษิต, 2536.
- บุญชม ศรีสะอาด. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น, 2541.
- ปฐม นิคมานนท์. การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับประชาชนบริเวณชายแดน : กรณีศึกษาใน
จังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดสุรินทร์. การศึกษานอกระบบ 3, 8 พฤษภาคม –
สิงหาคม, 2539.
- ประเวศ วะสี. “การศึกษาของชาติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น,” ใน ภูมิปัญญาทางวิทยาศาสตร์กับ
สังคมไทย : ประมวลบทความและทัศนะที่เกี่ยวข้อง. ม.ป.ท., 2541. หน้า 184-
191. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- . “การศึกษาชาติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น” เอกสารประกอบ การประชุมสัมมนาภูมิ
ปัญญาชาวบ้านกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมและการพัฒนาชนบท.
สถาบันพัฒนาชนบท; มีนาคม 2534.
- . แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2543. มหาสารคาม : งานบริหาร
ทั่วไป สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม, 2543. อัดสำเนา.
- ปรีชา พิณทอง. ประเพณีโบราณไทยอีสาน. พิมพ์ครั้งที่ 7. อุบลราชธานี :
ศิริธรรมออฟเซ็ท, 2534.
- พจนีย์ เทียมศักดิ์. “ปฏิสัมพันธ์ของการเรียนรู้ในชุมชนและโรงเรียน,” ข้าราชการครู.
21(1) : 14-17 ; ตุลาคม – พฤศจิกายน, 2543.
- พยัคฆภูมิพิสัย, อำเภอ. แผนปฏิบัติการอำเภอ ประจำปี 2544. มหาสารคาม : อำเภอ
พยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม, 2544.
- พรทิพย์ ศิริสมบุญฉวี. “บทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญา
ท้องถิ่น,” วารสารครูศาสตร์. 26(2) : 29 – 38 ; พฤศจิกายน 2540 – กุมภาพันธ์,
2541.

- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116
ตอนที่ 74 ก : 19 สิงหาคม, 2542. หน้า 1-30.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ : ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 10, สำนัก. การพัฒนาหลักสูตร
ตามความต้องการของท้องถิ่น. อุบลราชธานี : กลุ่มพัฒนามาตรฐานคุณภาพ
การศึกษา สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 10,
2542.
- มนัส ปานขาว. **การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร
ประถมศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น : กรณีศึกษาในสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2536.
- मुख วิสัย. **“การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม”** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, 2544.
- เมตตา หุ่งสืบสาม. **“การศึกษาการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนประถมศึกษา ที่นักเรียน
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
อุดรธานี”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2534.
- ยุทธนา อุทโร. **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่องการสาน
กระติบข้าว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541.
- รัตนะ บัวสนธิ์. **“การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน เพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญา
ท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในภาคกลางตอนล่าง”**. วิทยานิพนธ์
การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิจัยและการพัฒนาหลักสูตรมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2535.
- รัตนะ บัวสนธิ์. **“ภูมิปัญญาและศักยภาพท้องถิ่นกับโรงเรียนประถมศึกษา,”** ใน **ประมวล
สาระชุดวิชา สัมมนาการประถมศึกษา หน่วยที่ 1 – 4**. หน้า 169 – 232. นนทบุรี :
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.

- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 114
ตอนที่ 55 ก. : หน้า 1 – 99 11 ตุลาคม, 2540.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- รุ่ง แก้วแดง. ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มติชน, 2540.
- . “การฟื้นฟูภูมิปัญญาไทยและการเมืองไทยในเมืองไทย ปี 2560 : อนาคต
ของเมืองไทยในสองทศวรรษหน้า”. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์กรุ๊ป, 2539.
- . รายงานการประชุมสัมมนา เรื่อง แนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้
ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน. มหาสารคาม :
หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม, 2543.
- รชนีกร เศรษฐภู. โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2532. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2538.
- วรากรณ์ บางเลียง. การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความ
ต้องการของท้องถิ่นของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2535.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. “การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น,” วารสารวิชาการ. 2(9) :
16-22 ; 2542.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมเนศวร
การพิมพ์, 2525.
- วิชัย ต้นศิริ. “การปฏิรูปวิชาชีพครูเพื่อปฏิรูปการศึกษาไทย,” วิทยาจารย์. 98(6) : 6-10 ;
กันยายน, 2542.
- . โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดสู่การปฏิรูปในพระราชบัญญัติ
การศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

- วิชา ทรวงแสง. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาและวรรณกรรมไทย ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทยในวิทยาลัยครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2538.
- วิชา ทรวงแสง. “ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการเรียนการสอนในสถาบันราชภัฏ,” ใน วารสารวิชาการ. กรุงเทพฯ : 3(3) 73 – 79 ; มีนาคม, 2543.
- วิชาการ, กรม. **คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2540. ก.
- _____. **แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2539.
- _____. **รายงานการวิจัยเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน.** กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2542.
- _____. **หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2535.
- _____. **สรุปผลการประชุมสัมมนา เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับหลักสูตรที่พึงประสงค์.** กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2539. ข.
- _____. **การพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536.
- _____. **สรุปผลวิจัย เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน.** กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2540. ข.
- เวกวรรณ น้่าสันเทียะ. **การศึกษาการจัดการศึกษาเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ : กรณีกลุ่มไทยลาว.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.
- ศิลปากร, กรม. **วัฒนธรรม อารยธรรม ภูมิปัญญา และเทคโนโลยี.** กรุงเทพฯ : มีดีเนตเวิร์ก, 2542.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. **นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา. 2542.

- สงกรานต์ คำพิไสย์. การติดตามการนำหลักสูตรประถมศึกษาลบปรับปรุง พ.ศ. 2533
ไปใช้ในเขตการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2535.
- สังัด อุทรานันท์. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2532.
- สมหมาย ปานสันเทียะ. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และแนวทางการบริหารหลักสูตร
ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2536.
- สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสมพงษ์ แต่งตาด. “ครูกับการทดสอบประสิทธิภาพสื่อ
การสอน,” ใน เอกสารชุดวิชา ประสบการณ์วิชาชีพครู หน่วยที่ 7-15.
พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2542.
หน้า 313 – 347. **วิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**
- สมชัย ใจดี และบรรยง ศรีวิริยากรณ์. **ประเพณีและวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- สมพิศ วงศ์แหยม. สภาพและปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตร
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2535.
- สามารถ จันทรสूरย์. “ภูมิปัญญาชาวบ้านคืออะไรอย่างไร,” ใน การสัมมนาทางวิชาการ
เรื่อง ภูมิปัญญาชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ครูสภาลาดพร้าว, 2534.
หน้า 88-94.
- สังัด อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม,
2532.
- สันต์ ธรรมบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพัฒนาตำราและ
เอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ,
2527.

- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. “ภูมิปัญญาไทย (Thai Folk Wisdom).“ ใน ภูมิปัญญาทาง
วิทยาศาสตร์กับสังคมไทย : ประมวลบทความและทัศนะที่เกี่ยวข้อง. ม.ป.ท.,
2541. หน้า 159 - 173.
- สุชาติพิทย์ งามนิต. การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตร ตามความต้องการของ
ท้องถิ่นในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนัก
งานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร. ปรินญาณิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2535.
- สุมิตร คุณากร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : สยามการพิมพ์, 2518.
- สุพิศน์ สมศรี. การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.
- สุรเชษฐ์ เวชชพิทักษ์. “ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการดำเนินงานวัฒนธรรมและการพัฒนา
ชนบท” (เอกสารประกอบ) การสัมมนาภูมิปัญญาชาวบ้านกับการดำเนินงาน
ด้านวัฒนธรรมและการพัฒนาชนบท สถาบันพัฒนาชนบท. 2-9 ; มีนาคม, 2534.
- สุรัตน์ วรจรรย์รัตน์. ผลงานวิจัย. “โครงการศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อแก้ปัญหา
ครอบครัวและชุมชน : การผลิตข้าวมาบ้านแก่งโพธิ์”. 2535.
- สุวิมล ว่องวานิช และคนอื่น ๆ. รายงานการประเมินการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา
ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ : ก้าวแรกแห่งความสำเร็จ. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.
- สุพิศม์ สมศึก. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2541.
- อนุমানราชชน, พระยา. วัฒนธรรมและราชประเพณีของไทย. กรุงเทพฯ : เจริญธรรม,
2516.
- อังกูล สมคะเนย์. สภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้พัฒนาหลักสูตร
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- อนงก นาคะบุตร. “ชุมชนและโรงเรียนจะสร้างความเข้มแข็งให้แก่กันได้อย่างไร,”
สารสำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2(43) ; 3 มิถุนายน, 2545.

- อรรถัย ประทุมรัตน์. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางปรับปรุงการประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเองของโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2537.
- อรสา ปราชญ์นคร. หลักสูตรและแบบเรียนมัธยมศึกษา (ศึกษา 431). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. ภูมิปัญญาชาวบ้านสู่ภูมิภาค : วิธีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทย. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540.
- Baker, P.E. "The Effects of a Community Resource Base Low Curriculum Upon the Attitude and Knowledge of Senior High School Social Studies Students"
Dissertation abstract International. 36 (December 1975) 384-8,1975.
- Indriyanto,B. "The Relative Contribution to Home and Community Resources to Primary Student Achievement in Indonesia (Home Resources)"
Dissertation Abstract International. 53 (April 1993) : 3418 – 1 A. 1992.
- Meeks, Elija Bruce. "Learning Package Versus Conventional Method of Instruction,"
Dissertation Abstract International. 33(2) : 4295-A;February, 1972.
- Shaver, J.P. **Handbook of Research on Social Teaching and Learning.** A Project of the National Council for the Social Studies. New York : Macmillan, 1991.